

Aangrijpend boek over drugs van Yvonne Keuls

„Paniekreacties zijn funest”

Van de schrijfster Yvonne Keuls verscheen onlangs het boek „De moeder van David S., geb. 3 juli 1959.” Eerder kwam van haar het boek „Jan Rap en z'n maat” uit, waarin zij haar ervaringen beschreef die zij opdeed in een Haags opvangcentrum voor jongeren. In dat opvangcentrum leerde Yvonne ook drugverslaafden kennen en ging zij zich in die wereld verdiepen. „De moeder van David S.” is dan ook een logische stap na „Jan Rap.” Het boek geeft een zeer realistisch beeld van een gezin dat ten onder dreigt te gaan aan de verslaving van de oudste zoon. Uiterst leesbaar doordat de informatie in boeiende romanvorm is verpakt. Aan de orde komen punten als onkunde bij een deel van de artsen en psychiaters, het probleem van de inrichtingen, straf en opvang, praatgroepen enz....

„Er is nog nooit iemand aan heroïne gestorven die niet met hasj-roken is begonnen.” Met die uitspraak begint min of meer de moeder van David S. In het boek komt een scène voor waar een hasj-gebruiker onder invloed van hasj een kamer kort en klein staat. Is dat nu niet wat overdreven?

Yvonne Keuls: „Ik heb jongeren knettergek zien worden, alleen door het gebruik van hasj. Kijk, de jongen die dat in mijn boek doet, Bennie, is van nature labiel. Manisch depressief. Wanneer hij geen middelen had gebruikt was er niets met hem gebeurd. Ik kan legio voorbeelden geven waarbij onder invloed van hasj, soms in combinaties met pep, eigenschappen bij jongeren boven komen, die anders latent gebleven zouden zijn. Misschien komen dergelijke eigenschappen uiteindelijk toch wel naar boven, maar zeker niet op dat moment en niet onder die omstandigheden. En veel hanteerbaarder. Ik heb genoeg mensen, in die 12 jaar dat ik met jongens werk, knettergek van hasj zien worden. Het kan nog veel extremer. De hoofdpersoon uit het boek, David, draait pas door na een mislukte LSD-trip. Hij heeft een LSD-psychose.”

„Ik heb er geen enkele behoefte aan om te propageren dat hasj onschadelijk is. Dat gebeurt al genoeg. Dus hoeft ik dat niet te doen. Natuurlijk heb je gewone mensen die met hasj leven. Maar wat is gewoon? Ook is het zo dat mijn boek een document is van de jaren zeventig. Dat zeg ik er duidelijk bij. Het is namelijk heel goed mogelijk dat het in de jaren tachtig anders wordt. Dat ze niet meer met hasj beginnen. Direct de zwaardere zaken. Het komt voor dat men nu al in de vijfde klas lagere school begint. Een stickie in de pauze. Het concentratievermogen van die kinderen krijgt behoorlijke opdonders. Hun hele opleidingen lopen in de soep. Hasj is echt lekker voor in de pauze. Lekker suf in de klas zitten. Maar je neemt niets op, hoor. Wanneer je maatschappelijk alles nog voor je hebt en je begint op je elfde al te roken. Nou, wat dat betreft is hasj een gevaar.”

Nieuwe relatie

„Zelf heb ik nooit iets gebruikt. Ook geen hasj. Vind ik

ook niet nodig. Als je chirurg bent hoeft je toch niet eerst je eigen buik open te maken. Dat kun je bij een ander ook zien. Maar ik blijf ook benadrukken dat ik ondeskundig ben. Min of meer toevallig erin gerold. In de loop der jaren erbij betrokken geraakt. Lichtpunt in mijn boek is dat mensen tot de conclusie kunnen komen dat zij nog een andere kant op kunnen. Kiezen voor jezelf zonder je kind te laten vallen. Dat is moeilijk. Je moet tot een nieuwe relatie met je kind komen. Een andere. Kijk, het draadje met je kind kun je nooit doorsnijden. Je moet weten dat hij z'n wereld heeft en dat je als ouder een andere hebt. Het contact moet in de wereld van de ouder zijn. Anders ga je de mist in. Hij komt namelijk uit jouw wereld voort. Die kent hij. De wereld van een gebruiker is voor de ouder onbekend. Daarom dus contact in de wereld van de ouder. Kinderen vinden het vaak ook niet prettig wanneer ouderen zich in hun wereld gaan begeven. Bijvoorbeeld naar het kraakpand komen waar zo'n kind woont. Dat wordt vaak niet eens gewaardeerd. Maar belangrijk is dat je kiezen kunt voor een nieuwe relatie. Met emotionele band. Ook doordat de ouders meegroeien.” „Ik heb ervaringen met ouders die hun kind volledig hebben afgeschreven. Ook zichzelf. Dat is het einde van alles. Erger dan de dood. Hoe vaak zeggen ouders van een verslaafde niet: was-ie maar dood. Het lost dan zowel hun eigen probleem als het probleem van het kind op. Denken ze tenminste. Maar ook al zie je dat niet direct, vaak is er toch iets wat je met je kind kunt opbouwen. Iets dat je voorheen niet had. En dan bedoel ik niet acceptatie. Nee, je openzetten voor dat deel van het kind waar jij nog aan verbonden bent. Niet iedere heroïneverslaafde is voor honderd procent ziek. Hij heeft vaak nog een klein stukje gezonds in zich. Waar het om gaat is hoeveel van dat kleine stukje hij voor jou wil inzetten. En hoeveel heb jij om dat aan te pakken. Dat „iets” wat er is, niet kapot gooien.”

Schuldgevoel

„Heel vaak is het een schuldgevoel van de verslaafde ten opzichte van zijn ouders waardoor hij blijft gebruiken. Dat klinkt tegenstrijdig, ja. Natuurlijk ook uit lustgevoel. Zo begint het vaak. Maar wanneer je dan ziet dat door jouw gebruik een heel gezin kapot gaat,

krijg je dat schuldgevoel. En, doordat je weet dat het lekker is kun je daarmee je schuldgevoel weer verdrijven. Dan wordt het een vicieuze cirkel. Ouders moeten zich dus anders opstellen. Niet meer zo'n verslaafde het idee geven dat hij de schuld van alles is. Wanneer het schuldgevoel minder wordt gaat-ie misschien ook minder gebruiken. Kijk, je moet dat ook weer niet te optimistisch zien. Maar in 25 procent van de gevallen gaat het gezin beter functioneren. Dat lijkt me de moeite wel waard.”

„Wat voor soort jongeren er met drugs beginnen? Nou, ik wil daar erg voorzichtig mee zijn. Als ik daar iets over zeg wil ik heel sterk benadrukken geheel uit eigen ervaring te praten en beslist niet als autoriteit. Kijk, bij de gezinnen heb ik nooit een rode draad kunnen ontdekken. Ik heb goeie en slechte ouders gezien, rijke en arme, ouders die hele dagen weg waren en ouders die hele dagen thuis waren, kunstzinnige ouders en noem maar op. Het gekke is, maar nogmaals ik wil daarmee heel voorzichtig zijn, dat ik bij de kinderen wel een rode draad heb waargenomen. Dat is dat heel veel kinderen artistiek zijn. Fijngevoelig, intelligent en ook avontuurlijk. Kinderen met een grote fantasie. Dat is geen wet van Meden en Perzen. Maar velen beantwoorden er wel aan.”

„Ja, waarom beginnen ze ermee? Dat doen ze in een

experimentele fase. Dat verschilt per kind. Bij de een op z'n tiende, bij de ander later. Uitproberen. Het leven kan alleen maar leuker worden. Het hangt er ook van af bij welke groep je terecht komt. Dat is vaak toeval. En je krijgt het ook aangeboden. Zo van: Ik heb nu wat lekkers voor je. Funest werken dan in een gezin paniekreacties, wanneer zo'n kind ermee begonnen blijkt. Maar ook dat kan weer verschillen. Begrijp je, er valt echter geen vastomlijnde strategie voor te schrijven. Alles is van zoveel factoren afhankelijk. Wel erg belangrijk is natuurlijk de preventie. Er zijn veel te veel verschillende foldertjes in omloop. Iedereen schijft maar. Het beste is dat dat zou gebeuren door een instantie die het overheidsstandpunt vertegenwoordigt. Of dat nu de politie of de GGD is doet er niet zoveel toe. De begeleiding achteraf stelt ook vrijwel niets voor. Er moet een vliegende brigade komen. Een team specialisten dat er à la minute is en precies weet wat er gedaan moet worden. Het juiste middel weten toe te dienen onder de juiste omstandigheden. Als niemand nu begrijpt dat ik dit boek niet voor mijn lol heb geschreven wordt het een steeds groter probleem. Maar ik denk dat de juiste mensen het wel degelijk hebben gesnapt. De politie, de staatssecretaris, noem maar op. Dus wie weet....”

Pieter Groenewold